

UDC 332.15; 330.142; 331.1

INTERNATIONAL REGULATION OF SUSTAINABLE URBAN DEVELOPMENT**МІЖНАРОДНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ****Osypenko K.V. / Осипенко К.В.***postgraduate student.*

ORCID: 0000-0002-3459-1553

*Kiev National University of Construction and Architecture,
Kyiv, Povitroflotsky Avenue, 31, 03037*

Abstract. *This article consists the principles of balanced development of society and economy and ecology, a review of international experience of events that have shaped the modern concept of sustainable urban development. An overview analysis of key events in the formation of the model of sustainable development is systematized and shown in table.*

The article includes an overview of the following world events: the UN Conference on the Environment in Stockholm (Sweden); UN Habitat-I Conference in Vancouver, Canada; Earth Summit in Rio de Janeiro (Brazil); Habitat-II Global Environmental Forum in Istanbul (Turkey); UN Millennium Summit; World Summit on Sustainable Development in South Africa (Johannesburg); Rio + 20 meeting in Brazil (Rio de Janeiro).

Ключові слова: *міжнародне регулювання, сталий розвиток, збалансований розвиток, сталий розвиток міст, місто*

Вступ.

Вперше принципи збалансованого розвитку суспільства сформувалися “стурбованими вченими світу” в 1968 році. Саме тоді був створений “Римський клуб”, до складу якого входили містобудівники, економісти, екологи, соціологи, гігієністи та ін. Вчені “Римського клубу” замислились над глобальними проблемами існування людства на планеті, над тим шляхом, яким крокує людина, цілями та результатами. Такими результатами реального тогочасного розвитку мали стати світові катастрофи, стихійні лиха, втрати людського потенціалу, економічні кризи, нестача та нерівний розподіл природних ресурсів тощо. Це призвело до концентрації уваги світової спільноти на формуванні нових стратегій розвитку задля уникнення глобальних проблем та загроз існування людської цивілізації.

Основний текст.

Пріоритетними концепціями розвитку населених пунктів можна вважати: ресурсозбалансованість та ресурсообмеження. Розуміння їх меж та масштабів, планування та раціональне використання у довгостроковій перспективі передбачають соціальний, економічний та екологічний розвиток. Він має бути направлений на закладення потенціалу сприятливого та комфортного існування в навколишньому середовищі для сьогоdnішнього та майбутніх поколінь при умовах чіткої стратегії. Такою світовою подією у формуванні моделі сталого розвитку стала Стокгольмська конференція ООН з навколишнього середовища (з 5 по 16 червня 1972 року). На міжнародному форумі вперше обговорювалась концепція сталого розвитку людства та прийнята Стокгольмська декларація. Цей документ складається з семи прокламацій, які охоплюють сім глобальних

екологічних проблем. За домовленістю країн-учасників конференції, вирішення цих проблем має відбуватися узгоджено та повинно бути розраховано на довготривалий період. В декларації мова йде про 26 принципів, якими необхідно керуватись при виконанні своїх обов'язків на шляху до збереження й покращення оточуючого середовища для сучасного людства й нащадків. План дій поділений на 3 категорії, зокрема й екологічне оцінювання "Earthwatch", управління навколишнім середовищем та 109 допоміжних мір.

Стокгольмська конференція ООН з навколишнього середовища стала причиною утворення 15 грудня 1972 року ЮНЕП (United Nations Environmental Program, або UNEP) – Програми ООН з навколишнього середовища, девізом якої стало "Довкілля в інтересах розвитку". Головною метою Програми є визначення, вирішення та поліпшення проблем, пов'язаних з екологією та охороною навколишнього середовища, протидії глобальним змінам клімату. В Раді керуючих ЮНЕП представлені 58 країн світу, в тому числі й Україна, починаючи з 1981 року. Під егідою Програми, щорічно, 5 червня світова спільнота відзначає Всесвітній день охорони довкілля. У своїй резолюції Генеральна Асамблея закликає країни, організації системи ООН до проведення у цей день заходів, що підтверджують прагнення до збереження довкілля. Кожного року визначається тематика міжнародних заходів. Наприклад, девізом 2019 року став: "Бій забрудненню повітря", 2018 – "Бій забрудненню пластиком", 2017 – "Єднання людей і природи – в місті і селі, від полюсів до екватора" тощо.

З 31 травня по 13 червня 1976 року (Ванкувер, Канада) відбулася перша Конференція Організації Об'єднаних Націй з людських поселень Хабітат І. Причиною скликання Конференції послугувало усвідомлення того, що тенденції й масштаби стрімкої урбанізації потребують ретельного вивчення і визначення стратегії розвитку, світова стурбованість станом людських поселень, особливо у країнах, які розвиваються, потребувала плану дій. Сам термін "habitat" з англійської означає середовище проживання, природне середовище. За результатом Конференції була підписана Ванкуверська декларація про населені пункти та узгоджений План дій у Ванкувері. Головними концептами Ванкуверської декларації про населені пункти стало визначення неприйнятними обставини життя величезної кількості людей внаслідок:

- *безсумнівного економічного зростання, яке призводить до нерівності багатства між країнами та людьми;*
- *соціального, економічного та екологічного погіршення на міжнародному рівні, на прикладі нерівності в життєвих обставинах, соціальної сегрегації, расової дискримінації, гострого безробіття, неграмотності, хвороб та бідності, розпаду соціальних відносин та традиційних культурних цінностей, зростанні деградації життєзабезпечуючих ресурсів повітря, води та суші;*
- *світової тенденції зростання населення свідчать про те, що разом зі зростанням чисельності людства, зростає й потреба в продуктах харчування, житла та всіх інших вимог до життя та людської гідності;*

- *неконтрольованої урбанізації*, яка тягне за собою наслідки станів переповнення, забруднення, психологічної напруженості;
- *сільської відсталості*, яка змушує більшу частину людства існувати, задовольняючись низьким рівнем життя та сприяти неконтрольованому міському зростанню;
- *сільській дисперсії*, на прикладі невеликих поселень та ізольованих садиб, які перешкоджають розвитку інфраструктури та наданню послуг, особливо тих, що стосуються води, охорони здоров'я, освіти;
- *мимовільної міграції*, політично, расово- та економічно мотивованої, переселень та вигнання людей з батьківщини [7].

План дій у Ванкувері містить 64 Рекомендації щодо національних дій, які згруповані за 6 напрямками:

- політика та стратегії розрахунків;
- планування поселення;
- притулок, інфраструктура, послуги;
- земля;
- участь громадськості;
- установи та управління[8].

За результатами Конференції, у грудні 1977 року Генеральною Асамблеєю ООН було створено Комісію з населених пунктів. Починаючи з 1976 року, Хабітат проходить кожні 20 років.

30 жовтня 1980 року Генеральним секретарем ООН представлено проєкт Всесвітньої хартії природи. У резолюції 35/7 були висловлені переконання того, що переваги, які можна отримати від природи, були поставлені під загрозу безвідповідальною та марнотратною діяльністю людства. Як рішення проблеми, запропоновано об'єднати зусилля держав-членів Організації Об'єднаних Націй, на національному та міжнародному рівнях сприяти захисту й підтримці місць існування природних ресурсів, різноманітності життєвих форм.

28 жовтня 1982 року (Нью-Йорк, США) Генеральною Асамблеєю ООН на 48-ому пленарному засіданні прийнято та урочисто проголошено Всесвітню Хартію природи (The World Charter of Nature Defense). У резолюції 37/7 проголошено її п'ять основних принципів, вісім функцій та одинадцять умов виконання. У принципах сказано про необхідність збереження, захисту та підтримання основних процесів природи, генофонду існуючих організмів, усіх ділянок земної поверхні, екосистем, а також, необхідність захисту природи від деградації, яка може бути викликана війною, або іншими ворожими діями.

Вперше Концепція сталого розвитку була сформована й представлена у доповіді у вигляді книги "Наше спільне майбутнє". Роботу підготувала Міжнародна Комісія з довкілля і розвитку – Комісія Брундтланд, на чолі з міністром довкілля, а потім і прем'єр-міністром Норвегії Гро Гарлемом Брундтландом. Над роботою працювали з 1984 по 1987 роки. У передмові сказано, що "оточуюче середовище" – це місце, в якому ми живемо, а "розвиток" – це те, що ми робимо, аби вдовольнити свої потреби на територіях, подарованих нам природою [1;12]. В докладі розглядаються соціальні питання

та людський ресурс, його зв'язок з навколишнім середовищем, продовольча безпека, масштаби й характер проблеми видів екосистеми як ресурсу розвитку, енергетика, промисловість, проблеми урбанізації. Також акцентується увага на необхідності об'єднати зусилля задля миру, безпеки та розвитку оточуючого середовища.

У 1990 році пакистанцем Махбубом ель Хаком, спеціалістом з економіки був розроблений Індекс людського розвитку (ІЛР). Починаючи з 1993 року, він використовується ПРООН у щорічних докладах з потенціалу людини. У 2018 році Організацією Об'єднаних Націй було презентовано звіт під назвою: "Індекси та показники людського розвитку: Оновлена статистика за 2018 рік" (англ. *orig.* – *Human Development Indices and Indicators: 2018 Statistical Update*). У документі зібрана статистична інформація 189 країн та територій, визнаних ООН за 2017 рік.

На першому ключовому екологічному Всесвітньому форумі "Саміт Землі" (Ріо-де-Жанейро) у 1992 році було прийнято Декларацію з навколишнього середовища та розвитку. У Декларації Конференції Організації Об'єднаних Націй зазначено, що модель розвитку індустріального суспільства, повністю себе вичерпала та людству для виживання, необхідно створити нову сталу модель розвитку. Адже досягнення сучасної цивілізації у сферах наукових відкриттів, технологій, енергетики, зв'язку тощо, мали ефективні результати з одного боку, а з іншого – почали безконтрольно знищувати природу, вливати на достатність рівня життя людей, здоров'я та ін. Як член міжнародної спільноти, на конференції була присутня й Україна, яка згодом Постановою Верховної Ради від 24 грудня 1999 року №1359-XIV підтримала світові ідеї створення та реалізації принципів сталого розвитку на законодавчому рівні та схвалила Концепцію сталого розвитку населених пунктів.

7 лютого 1992 рік – створення Європейського Союзу. Який затвердив Маастрихтський договір (англ. *Maastricht Treaty*). У Статті 3 Договору йдеться про те, що Європейський Союз утворює внутрішній ринок, що функціонує для сталого розвитку Європи, базуючись на зростанні економічного зростання та стабільності цін, наявності високого рівня конкурентоспроможності соціальної ринкової економіки, яка орієнтована на повну зайнятість населення та соціальний прогрес, а також на високий рівень охорони та якості навколишнього середовища. Це сприяє науково-технічному прогресу [2].

У 1994 році у датському місті Ольборг, відбулася важлива подія – погодження загальноєвропейського проекту сталого розвитку населених пунктів, що отримала назву "Ольборзька хартія "Міста Європи на шляху до сталого розвитку"". Вона набрала підтримки 80 органів місцевого самоврядування Європи, більше, ніж дві сотні представників міжнародних організацій, зокрема й українських населених пунктів: Донецька, Миколаєва, Одеси, Севастополя, Сум, Євпаторії, Миргорода, Нікополя тощо.

З 3 по 14 червня 1996 року, у Стамбулі, відбулася Всесвітня конференція Habitat II. Вона проводилась після Всесвітньої конференції "Планета Земля", "Ріо – 92", через 20 років після конференції Habitat I (Ванкувер) та збрала всі урядові та неурядові організації, які відповідали за екологію, містобудування та

розвиток своїх країн. Метою події стала розробка нових стратегій у містобудуванні планетарних масштабів, пошук нових шляхів вирішення житлової проблеми. Міжнародною Академією Архітектури (IAA) в межах Habitat II було проведено конкурс-виставку "ECOPOLICES – SETTLEMENTS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT (THE HOUSE – CITY – REGION)" – "Екополіси – поселення зі сталим розвитком (Дім – Місто – Регіон)". Згідно вищенаведеного, можна зробити висновок, що саме екополіс є зразковою моделлю населеного пункту зі сталим розвитком.

Головним результатом роботи конференції стало затвердження "Стамбульської декларації" (документ, що підсумовує світовий містобудівний розвиток після прийняття "Афінської хартії") та формування нових містобудівних засад для майбутнього розвитку в умовах глобальних соціально-політичних й економічних змін.

У 1997 році у рамках сесії Генеральної Асамблеї "Ріо +5" сталися дві важливі події:

- 13-19 березня – Форум "Ріо +5" (Ріо-де-Жанейро, Бразилія). На заході присутні обговорювали проблеми і питання зі сталого розвитку, які мають бути в подальшому реалізовані;

- 7-25 квітня відбулася П'ята сесія Комісії Організації Об'єднаних Націй зі збалансованого розвитку – КЗР (Нью-Йорк, США). Комісія була створена для моніторингу досягнень та реалізації результатів за угоди Саміту Землі. На події були підбиті підсумки п'ятирічного прогресу країн.

У 1998 році відбулися форуми за підтримки Організації Об'єднаних Націй: "Людина у великому місті XXI століття" у Москві (Росія) та "Здорове середовище міста" у Мадриді (Іспанія).

У Лондоні (Велика Британія), в 1999 році відбувся форум "Здорова планета".

У вересні 2000 року у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку була прийнята **Декларація тисячоліття**. Документ вперше визначив вісім головних цілей, спрямованих на:

- ✓ знищення бідності та голоду на планеті;
- ✓ покращення стану людського здоров'я (боротьба з поширенням ВІЛ-інфекції/ СНІДу, туберкульозу, малярії);
- ✓ скорочення дитячої смертності;
- ✓ захист материнства;
- ✓ досягнення гендерної рівності;
- ✓ забезпечення якісної базової освіти для всіх;
- ✓ захист природного середовища та формування екологічної сталості;
- ✓ формування глобального міжнародного партнерства [30].

Стратегічними рішеннями Європейського Союзу щодо сталого розвитку стали:

- Рішення Європейської Ради (Гетеборг, 2001 рік) про прийняття стратегії сталого розвитку для цілей взаємного посилення економічної та соціальної політики, а також політики у сфері навколишнього природного середовища, та додала екологічний вимір до Лісабонського процесу. Повідомлення Комісії під

назвою „Стала Європа для кращого світу: Стратегія Європейського Співтовариства сталого розвитку”, представлене Раді Європи. Воно акцентує увагу на парникових виділеннях газу та забруднення, які утворюються транспортом як одну з основних перешкод до формування сталого розвитку. Подолання цих перешкод означає ухвалення нового підходу до політики Спільноти, щоб наблизити її до окремих громадян та бізнесових структур для того, щоб змінити моделі споживання та капіталовкладення. [3;1];

- Рішення Ради ЄС (2006 рік) та прийняття Оновленої стратегії сталого розвитку ЄС, у якій був визначений загальний вектор запланованих змін для держав-учасників Європейського Союзу[3;1];

- Комюніке Європейської Комісії (2009 рік) щодо впровадження сталого розвитку в політику – Оновлення стратегії сталого розвитку Європейського Союзу –2009;

- Комюніке Європейської Комісії (2010 рік) – Європа 2020 – Стратегія для розумного, сталого та соціально-орієнтованого зростання, 2010;

- Комюніке Європейської Комісії (2016 рік) – Наступні кроки для сталого Європейського майбутнього: Європейські дії для сталості, 2016.

У 2001 році на саміті Всесвітнього економічного форуму (Давос) був вперше презентований Індекс екологічної сталості – ІЕС (Environmental Sustainability Index - ESI). Індекс враховує 22 комплексні індикатори, що охоплюють 67 різноманітних параметрів, які допомагають оцінити прогрес країни на шляху до сталого розвитку, дати комплексну оцінку ситуації у країні, порівняти індикатори різних країн. У 2001 році до Індексу екологічної сталості було включено 122 країни. Тоді Україна посіла низьке 110 місце. Пізніше ІЕС отримав нову назву, яка зберігається на сьогоднішній день, – Індекс стану навколишнього середовища – ІНС (Environmental Performance Index – EPI). У докладі за 2018 рік, складеному Єльським центром екологічного права та політики і Колумбійським університетом, присутні 180 країн, оцінені за 24 показниками ефективності в десяти категоріях, що охоплюють екологічне здоров'я (40%) та життєздатність екосистеми (60%).

У серпні-вересні 2002 року в Південній Африці (Йоганнесбург), на Всесвітній зустрічі зі сталого розвитку ("Саміт Землі – 2002"), відбулося підтвердження основних положень Програми Хабітат II. Там було прийнято Йоганнесбурзьку декларацію та Йоганнесбурзький План виконання рішень. В декларації першочергова увага приділяється боротьбі з такими світовими умовами, які створюють серйозну загрозу сталому розвитку: хронічний голод, недоїдання, іноземна окупація, збройні конфлікти, стихійні лиха, тероризм, торгівля людьми, ксенофобія, корупція тощо. Йоганнесбурзький план виконання рішень складається з 50 сторінок, це адресний і цілеспрямований документ.

У червні 2012 року в Ріо-де-Жанейро, відбулась Конференція ООН зі сталого розвитку "Ріо+20". Програма конференції була зосереджена на зеленій економіці, ліквідації бідності, інституційних рамках в концепті формування сталого розвитку. Для досягнення цілей сталого розвитку Україна запланувала:

- започаткування процесу підготовки проєкту концепції Екологічної

Конституції Землі та його публічного обговорення;

- заснування на базі ЮНЕП Світової Екологічної Організації;
- запровадження процесу екологізації освіти у всіх навчальних закладах з метою підготовки фахівців для сталого розвитку, підвищення рівня ідеологізації екологічної освіти населення у ДНЗ (шляхом введення інтерактивних ігор, картинок та мультфільмів екологоорієнтованого напрямку, надавати власний приклад), ЗОШ (введення теоретичних знань та закріплення практичними навичками: сортування сміття, поводження з побутовими відходами, аналіз та врахування наявних ресурсів та економне їх споживання, надавати власний приклад тощо), ВНЗ (перегляд відеороликів екологічного спрямування, наводити приклади успіхів країн-технологічних лідерів зі звітів про Індекс стану навколишнього середовища, Індекс людського розвитку, Індекс конкурентоспроможності, надавати власний приклад тощо);
- ухвалення 10-річних рамок політики сталого споживання та виробництва [10].

Створена у 2000 році програма Цілей розвитку тисячоліття завершилась наприкінці 2015 року. За Даними ООН, реалізація Цілей розвитку тисячоліття включила в себе подолання крайніх виявів бідності, дозволила надати рівний доступ до початкової освіти для усіх дівчат та хлопчиків, а також знизити поширення ВІЛ на 40%. Цілі сталого розвитку виходять далеко за межі Цілей розвитку тисячоліття, ставлячи за мету покращити життя кожної людини на планеті і створити кращий світ для майбутніх поколінь [9].

25 вересня 2015 року на саміті зі сталого розвитку в Нью-Йорку 193 країнами-учасниками ООН було одностайно затверджено перелік Цілей сталого розвитку (ЦСР). 17 цілей та 169 конкретних завдань мають досягнути всі країни світу до 2030 року. 15 вересня 2017 року й Уряд України представив Національну доповідь "Цілі сталого розвитку: Україна". У документі представлені результати адаптації 17 Глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку. До глобальних цілей ООН належать: подолання бідності, вирішення проблеми голоду, підтримання хорошого здоров'я, якісна освіта, гендерна рівність, чиста вода та належні санітарні умови, використання відновлюваної енергії, достойні робочі місця й економічне зростання, інновації й інфраструктура, зменшення нерівності, міста та спільноти, що живуть відповідно до принципів сталого розвитку, відповідальне споживання, захист планети, забезпечення життя під водою, забезпечення життя на землі, мир і справедливість, співпраця заради досягнення цілей.

12 грудня 2015 року на Рамковій конвенції ООН (РКЗК ООН) про зміну клімату, 194 держави підписали Паризьку кліматичну угоду. Серед країн-підписантів була присутня й Україна, підписантом виступав постійний представник України при ООН – Володимир Єльченко. Метою Угоди було:

- утримання зростання середньої світової температури у межах 1,5°C;
- покращення здатності адаптування до змін клімату;
- протидія змінам клімату через зменшення викидів парникових газів, не перешкоджаючи харчовому виробництву.

17-20 жовтня 2016 року в місті Кіто, Еквадор, відбулася Конференція ООН з питань житла та сталого розвитку міст Хабітат III. На події були присутні більш ніж 30 000 учасників із 167 країн світу. Трирічний підготовчий процес Хабітат III та Конференція завершилися прийняттям Нової програми розвитку міст (New Urban Agenda) з головним концептом нового бачення розвитку міст на всіх рівнях по всьому світу на наступні 20 років [5]. У звіті робочої групи ООН для Генерального Секретаря 2012 року "Усвідомлюючи майбутнє, якого ми хочемо для всіх" зафіксовано, що вже до середини XXI століття дві третини населення світу мешкатиме у містах. Звіт звертає увагу на проблеми розвитку в умовах стрімкої урбанізації. Лише в 2007 році кількість міського населення стала більшою за 50%. Слідуючи за Цілями розвитку тисячоліття, Цілі сталого розвитку 2016-2030 містять ідеї, тотожні принципам Програми Хабітату. Одинадцята Ціль присвячена сталому розвитку суспільства та міст, яка вперше була викладена у Програмі Хабітату. Нова програма розвитку міст спрямована на коеволюцію урбанізації й розвитку. Ключовими ідеями Програми є комфортне житло, демократичний прозорий розвиток і дотримання прав людини, еволюція стійкої урбанізації зі зменшенням ризиків без шкоди навколишньому середовищу. Також увага зосереджується на гендерній, віковій, інклюзивній, економічній рівності, подоланні міжнародної межі бідності населення світу. Усвідомлення того, що міста перетворюються на мегарегіони змушує змінювати соціальну, економічну, екологічну концепції розвитку. Метропольні (столичні) регіони стали рушійною силою національних економік. У Програмі наведені рекомендації щодо низки "рушіїв розвитку" ("триногий підхід"), якими є: місцеві фіскальні системи, міське планування, базові послуги та інфраструктура [6].

Аналітичним напрацюванням щодо сталого розвитку є Національна доповідь "Цілі Сталого Розвитку: Україна", в якій представлені результати адаптації 17 глобальних Цілей сталого розвитку з урахуванням специфіки сталого розвитку, аналіз державних стратегічних документів та моніторинг досягнень у сталому розвитку щодо України.

Висновки. Ключові світові події для формування сучасної концепції сталого розвитку населених пунктів систематизовано у хронологічній послідовності та наведено у Табл.1.

Табл. 1.

Ключові світові події в формуванні моделі сталого розвитку

1972	Конференція ООН з навколишнього середовища у Стокгольмі (Швеція). Приймали участь 113 країн.
1976	Конференція ООН "Habitat-I" у Ванкувері (Канада)
1982	Проголошено Всесвітню Хартію природи (The World Charter of Nature Defense) Нью Йорк (США)
1990	Пакистанцем Махбубом ель Хаком, спеціалістом з економіки був розроблений Індекс людського розвитку (ІЛР).
1992	Саміт Землі у Ріо-де-Жанейро (Бразилія) Прийнято Декларацію з навколишнього середовища та розвитку.

1994	Погодження загальноєвропейського проекту сталого розвитку населених пунктів, що отримала назву "Ольборзька хартія "Міста Європи на шляху до сталого розвитку"" Ольборг (Данія)
1996	Глобальний екологічний форум "Habitat-II" у Стамбулі (Туреччина)
1997	Нарада "Ріо + 5", підведення перших підсумків Ріо-92 у Ріо-де-Жанейро (Бразилія) П'ята сесія Комісії Організації Об'єднаних Націй зі збалансованого розвитку – КЗР у Нью-Йорку (США)
1998	Форуми за підтримки Організації Об'єднаних Націй: "Людина у великому місті XXI століття" у Москві (Росія) та "Здорове середовище міста" у Мадриді (Іспанія).
1999	У Лондоні (Велика Британія) відбувся форум "Здорова планета".
2000	Саміт тисячоліття ООН. Приймали участь 189 країн. Прийнята "Декларація тисячоліття" у штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку
2001	Започатковано Індекс економічної сталості
2001	Рішення Європейської Ради про прийняття стратегії сталого розвитку для цілей взаємного посилення економічної та соціальної політики, а також політики у сфері навколишнього природного середовища.
2002	Всесвітня зустріч зі сталого розвитку у Південній Африці (Йоханнесбург)
2006	Рішення Ради ЄС (2006 рік) та прийняття Оновленої стратегії сталого розвитку ЄС
2009	Комюніке Європейської Комісії щодо впровадження сталого розвитку в політику – Оновлення стратегії сталого розвитку Європейського Союзу
2010	Комюніке Європейської Комісії – Європа 2020 – Стратегія для розумного, сталого та соціально-орієнтованого зростання.
2012	Нарада "Ріо + 20" у Бразилії (Ріо-де-Жанейро)
2016	Комюніке Європейської Комісії – Наступні кроки для сталого Європейського майбутнього: Європейські дії для сталості, 2016.

Систематизація ключових світових подій в формуванні моделі сталого розвитку належить автору.

Література:

1. Організація Об'єднаних Націй. Генеральна Ассамблея. Доповідь Міжнародної Комісії з питань оточуючого середовища і розвитку "Наше спільне майбутнє" – Найробі: 1987 – 412 с.
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
3. Офіційний вісник Європейського Союзу від 15.07.2003 – L 176/46 – С.1.
4. Офіційний сайт Європейського парламенту URL:
http://eur!lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0264en01.pdf
5. Офіційний сайт Конференції ООН з питань житла та сталого розвитку:
<http://habitat3.org/documents-and-archive/final-reports/the-conference-report/>
6. Офіційний сайт української урбаністичної платформи Mistosite:
<https://mistosite.org.ua>
7. Конференція ООН з питань людських поселень (11 червня 1976 р.). "Ванкуверська декларація про людські поселення - А / CONF.70 / 15 Розділ I - Документи ООН: Збір глобальних угод". Документи

ООН . <http://www.un-documents.net/van-dec.htm>

8. "План дій у Ванкувері" . Habitat.igc.org. 11 червня 1976 року . Документи

ООН . <http://www.un-documents.net/van-plan.htm>

9. Офіційний сайт Конференції ООН в Україні: <http://www.un.org.ua/ua/>

10. <https://www.unian.ua/>

References:

1. The United Nations. General Assembly. Report of the International Commission on Environment and Development "Our Common Future" - Nairobi: 1987 – 412 pp.

2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

3. The official Journal of the European Union 15.07.2003 – L 176/47 – C.1.

4. The official site of the European Parliament URL: http://eur!lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2001/com2001_0264en01.pdf

5. The official site Habitat Sustainable Development: <http://habitat3.org/documents-and-archive/final-reports/the-conference-report/>

6. Official site of the Ukrainian urban platform Mistosite: <https://mistosite.org.ua>

7. United Nations Conference on Human Settlements (June 11, 1976). "Vancouver Declaration on Human Settlements - A / CONF.70 / 15 Section I - United Nations Documents: Collection of Global Agreements". UN documents& <http://www.un-documents.net/van-dec.htm>

8. "Vancouver Action Plan". Habitat.igc.org. June 11, 1976. UN documents. <http://www.un-documents.net/van-plan.htm>

9. The official site UN in Ukraine: <http://www.un.org.ua/ua/>

10. Official news portal <https://www.unian.ua/>

Scientific adviser: Doctor of Technical Sciences, prof. Kliushnychenko Ye.Ie.

Article sent: 17/03/2021

© Osypenko K.V.